

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Lavoslav Novak — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagoviljo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Svetovna vojna.

Mir. ljudem na zemlji!

Sv. oče Benedikt XV. je izdal dne 1. novembra znamenito okrožnico, v kateri opominja vladarje, da naj vrnejo svojim narodom blagodejni mir. Če bo tudi ta okrožnica glas upijočega v puščavi, bo vendar ljudstva globoko ganila, ker je prišla iz blagega srca. Glasi se odstavek o svetovni vojni tako-le:

„Ko smo imeli prvič priliko s tega vzvišene apostolskega mesta dogodke sveta pregledati, ko nam je stopila žalostna slika človeške družbe pred oči, nas je objela grenka bolest. Kako je mogoče, da bi nas, skupnega očeta vseh, ne pretresla najgloblje ona igra, ki jo predstavlja sedaj Evropa, da, celi svet, igra, obžalovanja vredna, strašnejša in krutejša od vseh, kar jih morda svet pozna? Resnično, zdi se nam, da so prišli oni dnevi, katere je Kristus napovedal: „Slišali boste o vojskah . . . Vstal bo namreč narod zoper narod in kraljestvo zoper kraljestvo.“ Povsod se vidi nesrečna slika vojne, z drugimi stvarmi se človeške misli skoro več ne bavijo.

Boré se med seboj narodi, ki stoje na višku kulture. Zato je umljivo, da so vojna sredstva, ki jih je znašla moderna, napredna vojna umetnost, sicer odlična, zato pa tudi strašna. Da, narodi delajo na to, da se med seboj s tem strašnim orožjem uničijo. Pustošenja in klanja ni ne konca, ne kraja. Vsak dan teče po zemlji nova kri in zemljo pokrivajo ranjena in mrtva trupla. Ali moremo reči o teh ljudeh, ki gore drug proti drugemu sovraštva, da so vsi enega izvora in ene nature, ali jih moremo smatrati še za člane iste človeške družbe? Ali moremo videti v njih še brate, ki imajo vsi enega očeta v nebesih? Neizmerne armade na obeh straneh in divji boji! Nesreča in bolečina, žalostno spremstvo vojne, tare mesta, družine in posamezne ljudi. Število vdov in sirot raste od dne do dne, trgovina leži vsled porušenih prometnih zvez na tleh, kmetijstvo je moteno, umetnost počiva, tisti, ki kaj imajo, so v stiski, reveži trpijo, vsi pa žalujejo.

Zato smo smatrali za svojo dolžnost, da smo takoj začetkom naše vlade pri teh žalostnih razmerah poklicali v spomin one zadnje besede našega prednika častiljivega in svetega spomina. One besede smo ponovili in jih postavili na čelo našega apostolskega delovanja. Zarotili smo namreč vse voditelje držav, naj se ozro na prelito kri in prelite solze in naj vrnejo svojim narodom zopet blagodejni mir. O, da bi usmiljena milost božja naklonila, da bi mogli tudi mi kmalu oznaniti v imenu Odrešenikovem ono sveto naznanilo, katero so peli angeli ob rojstvu Odrešenika ljudij: „Mir ljudem na zemlji, ki so dobro volje!“

Naj bi tudi nas slišali oni, to prosimo, v katerih roke je položena usoda držav. Resnično, saj so še tudi druga pota in sredstva, da se zopet uveljavijo pravice, ki so bile na katerikoli način kršene. Naj bi v dobrem zaupanju in z dobrohotnim mišljenjem ta sredstva preizkusili in medtem orožje iz rok položili.

Teh besed nam ne narekujejo osebni vzroki, ampak ljubezen do njih in do celega sveta. Naj bi ne preslišali glasu njihovega prijatelja in očeta . . .“

Avstrija — Srbija.

Med Zemunom in Beogradom leži Ciganski otok, ki je bil prej avstrijski in so ga bili zadnji čas pa zasedli Srbi. Zdaj so ga naši po nekaterih izgubah vzeli, ker ga potrebujejo pri naskokih na Beograd.

Po različnih bojih so naši dobili več vagonov moke in živil, kar so bili Srbi prinorani zapustiti vse to, ko so se umaknili.

Ob reki Kolubari so naši vjeli 2440 Srbov. Od dne 6. novembra so naši vse skupaj vjeli 13.000 Srbov.

Na oni strani Kolubare in močvirnate nižave so prišli naši do višin Maljena in Suvobora (802), pokritih s snegom. Dne 24. novembra so naši vjeli 10 srbskih častnikov in 300 mož.

Avstrija — Rusija.

Neki zrakoplovec je prinesel iz obleganega Premišla poročilo, da se naši notri ne počutijo slabo. Z municijo in živežem so dobro preskrbljeni. Rusi si ne upajo naskokovati trdnjavo, ker so pri prvem obleganju izkusili, kako je ta stvar kočljiva. Dne 20. novembra so naši napravili izpad iz Premišla in pognali na južni strani Ruse nazaj, tako da jih topovi iz trdnjave niso več dosegli.

Rusi so postavili po mnenju angleških listov na severna bojišča 3 1/2 milijona vojakov, proti Turčiji pa pol milijona.

Južno krilo naše armade je prišlo do reke Šrenjave, ki se vzhodno od Krakova izliva v Vislo. Ko so naši vzeli kraj Pilico, so vjeli 2400 Rusov. Tudi na reki Dunajcu in v Karpatih so bili večji boji. Rusi so zasedli več prelazov v Karpatih.

Veliki glavni ruski stan severne armade je bil preložen v Varšavo.

V Krakovu ni draginje, ker je poveljnik ukazal odpreti prodajalnice z živili. Odprte so cel dan tudi gostilnice in kavarne.

Vshodno od Čenstohova so se naše čete skupaj z nemškimi borile proti Rusom.

Bitka pri Krakovu se je dne 19. novembra nagnila na našo stran. Naši so vjeli 3000 Rusov. Jako ljut boj je bil pri Igolomiji vshodno od Krakova na avstrijski meji. Tu so naši vrgli Ruse iz utrjenih postojank.

V Krakov so 18. t. m. pripeljali 500 ruskih vjetnikov, katere so dobili v boju pri Vihalovicu. Potem so pa pripeljali še 2500 vjetih Rusov in drugi dan še 500 mož.

Umril je v Lvovu ruski guverner Bobrinski, zadet od mrtvouda.

Velikanske bitke, ki bodo odločilne znabiti za vso vojno, se bijejo na Ruskem Poljskem. Napredujejo natanko po načrtu. Do 25. novembra so naši vjeli 29.000 Rusov in so dobili 49 strojnih pušk in mnogo družega vojnega materijala. Tiste ruske čete, ki so vdrle na Ogrsko v Ungvarski komitat, so bile s težkimi izgubami vržene nazaj. Nekaj ruskih čet je bilo dne 25. novembra še v Zemplenskem komitatu.

Pri Petrogradu so imeli socijalni demokrati tajno posvetovanje. Policija je vdrila na zborovališče in zaprla vse navzoče, razen petih članov dume. Pozneje so pripravili 11 članov dume.

Nemčija — Rusija.

Štiri ure so Nemci obstreljevali Libavo. Poškodovali so več tovarn, zažgali velike petrolejske shrambe in s starimi ladjami zaprli dohod v luko, ki bi bila lahko opirališče ruskega brodovja.

Dne 17. novembra je iz Vshodne Pruske šlo 400.000 beguncev skozi Insterburg. Ti so bežali iz mest Stalupönnen, Pilkalen in Gumbinnen, ker so se bližali Rusi.

Iz ruske Poljske je pa prebivalstvo zbežalo proti Moskvi. V ruskih mestih so odbori, ki skrbijo za begunce. Moskovski mestni svet ima v svoji oskrbi 40.000 oseb. Nabirajo se po ulicah in hišah darovi za begunce iz poljskega kraljestva.

General Hindenburg je peljal po pruskih železnicah veliko armado proti severu in od tam udaril proti Plocku, kjer se je razvila velika bitka.

Sprva je Hindenburg imel premoč in ruske prednje čete so se umaknile. Potem so pa pritislile mnogoštevilne ruske rezerve.

Pri Vloclaysku je zmagal Ruse nemški general Mackensen, ki je bil odlikovan z železnim križcem.

Pri Plocku, Lodzu in Čenstohovu so bile velikanske bitke. Za Ruse je jako neugodno, da so se dali izvabiti daleč na zapad v pokrajine Poljske, kjer je jako malo železnic.

Ruski veliki knez Demitrij je bil v bojih z nemško kavalerijo ob reki Varti težko ranjen.

Ruski napadi na črti Lovič Strikov, Brezina in vsi veliki napadi Rusov pri Čenstohovu so bili odbiti. Armade trpe radi hudega mraza.

Nemčija v bojih na zapadu.

Boji so se vedno nadaljevali, kakor že mesece poprej, v kolikor jih zadnji čas ni zadrževal sneg. Pri Arrasu Nemci niso prišli nič naprej. Obstreljujeta se mesti Soisson in Reims iz novih postojank. Angleško brodovje je obstreljevalo Zeebrügge in Heyst. Merili so Angleži na hotele, v katerih so nastanjeni Nemci. Angleži so se posluževali tudi tako velikih topov, kakor so nemški, en sam strel je odrezal v gozdu 30 debel.

Štirje nemški zrakoplovi so prišli nad Amiens. Vrgli so 15 bomb, nekaj oseb ubili in razrušili steklarno.

Rusija — Turčija.

Rusi, ki so bili pri Köpri-köju tepeni, so se umaknili 30 km nazaj proti meji. Rusko brodovje je obstreljevalo Trapezunt. Oddalo je kakih 50 strelcev, pa ni napravilo veliko škode.

Poveljnik Sebastopolja je ukazal civilistom, da naj zapuste trdnjavo.

Turška križarica „Hamidie“ je obstreljevala precej časa Tuapse in končala velike zaloge petroleja ter radiotelegrafsko postajo. Kraj leži blizu Novorosijska ob Črnem morju. Rusija je zavarovala luke Črnega morja z minami.

Poveljnik turške armade v Kavkazu je nemški general Passelad paša. Tudi načelnik njegovega generalnega štaba, major Lange, je Nemeč.

Bila je pomorska bitka med rusko ladjo „Svjatoj Jevstafij“ in med turško križarico „Sultan Selim“, ruska ladja je bila precej močno poškodovana.

Pri Kuteku so Turki premagali Ruse in jih zapodili do Dutaka, vzhodno od Eufrata. Večjo armado imajo Turki pri Erzerumu. Tudi iz Mezopotamije gredo turške čete proti Rusiji.

Poveljnik turških čet na Kavkazu je veliki knez Mihael Mihajlovič.

V Kavkaz je na potu 200.000 mož. Radi slabega vremena se je pa moral turški pohod ustaviti.

Rusko vojno brodovje se je vrnilo v Kronstadt. Večja ruska križarka je pri tej vožnji nasedla.

Italija.

V Italiji vse vre. Nekateri stranke bi rade podpirale Francosko in si žele vojno proti Avstriji, še boj pa si jo žele proti Turčiji, ki je s proglasitvijo svete vojne vzbudila nemirne elemente v Afriki, koder italijanska posest že itak ni nič varna. Vlada s pomočjo zmernih strank hoče ostati sicer nevtralna, pač pa za vse pripravljena. Sklicala je vlada v Rim svoje poslanike iz tujih držav na posvet. Pripravljenost za vsak slučaj pa dosega vlada s tem, da je ukazala uriti vse moštvo v orožju. Ko so eni letniki vojaštva izvežbani, se pošljejo domov in vpokličejo drugi letniki. Tako v Italiji zdaj ni splošne mobilizacije, pač pa se vsi za orožje sposobni moški vpoklicujejo k daljšim vajam. Pripravljena je naša zaveznica. Kaj bo iz tega prišlo, se pa ne ve. Za zdaj italijanski listi izražajo prepričanje, da bodo egiptovski mohamedanci dvignili Cirenajko k vstaji. To bi se zlasti zgodilo, ako bi Enver paša dosegel za krdva popolno neodvisnost. Vlada v Rimu se je posvetovala z generalom Ameglio, če bi ne kazalo kar precej poslati večje število vojakov v Afriko.

Bolgarija.

Rusi še vedno poizkušajo narediti spravo med Bolgari in Srbi. Zadnji čas je prišel ruski knez Gregor Trubeckoj v tej zadevi v Niš. Govori se celo, da ga bo Rusija poslala za poslanika v Sofijo in da bo dosegel ruski poslanik Savinski iz Sofije prišel v Niš. Na vsak način pa hočejo Bolgari zdaj priti do Makedonije. En del poslancev v sobranju je mnenja, da se je opirati na Rusijo, ki bo vplivala na Srbijo, da bo ta Makedonijo prostovoljno odstopila. Drugi poslanci so pa za to, da naj se Makedonija Srbiji vzame s silo, v kar bi Avstrija in Turčija radi privolili. Poroča se, da je Bolgarija že sklenila ultimatum, ki ima daljši rok in v katerem se zahteva, da odstopi Srbija gotove dele Makedonije.

Francoska.

Francoski ministrski svet je sklenil, da bo dne 20. decembra, ko se snide parlament, zahteval deset milijard kredita. — Zaradi proglašenja mohamedanske svete vojne je bilo v vseh francoskih kolonijah uvedeno vojno stanje.

V Marseillu je množica razdejala turški konzulat, ko je bila proglašena vojna proti Turčiji.

Romunija.

V Bukareštu je bil shod narodne stranke, na katerem so se izrazile simpatije za Rusijo. Organizirano delavstvo je pa nastopilo proti gonji za vojno.

Turčija.

V angleškem poslanstvu v Carigradu so dobili veliko pušk in patronov. To zalogo so prepeljali na policijsko ravnateljstvo.

Turška vlada je zaprla francoske, angleške in ruske cerkve, šole in bolnišnice. Nadalje je vlada odredila, da se kaponi državnega dolga plačujejo samo v Carigradu.

V Omerjevi mošaji v Jeruzalemu se vedno opravljajo molitve za zmago turškega orožja.

Grška.

Grški časniki so zadovoljni, ker pravijo Turki, da se Grkom posledic svete vojne ni treba bati.

Španska.

Voditelj Karlistov Don Jaime Bourbonski je izjavil, da so njegove simpatije odločno na strani Angleške, Francoske in Rusije. Del Karlistov je pa na to izjavil, da Don Jaime ni več njihov voditelj.

Angleška.

Angleški veliki dreadnot „Audacious“ je zadel na mizo in se je potopil. Posadka 1100 mož se je rešila.

Angleška je poslala na bojišče princa Waleškega. Tudi kralj baje pojde na bojno polje.

Boji v Egiptu.

Turške čete so prišle do sueškega prekopa. Bitka je bila pri Kantari, kjer so bili Angleži tepeni in so se umaknili. Turki so zaprli sueški prekop in s tem napravili angleški plovbi po morju veliko škodo.

Maroko.

V Maroku so se uprli proti Francozom vsi rodovi razen onih na obrežju. V Fezu so ljuti pocesni boji. Francoska je v nevarnosti, da izgubi Maroko, južno Algerijo in morebiti še celo Tunis.

Buri.

Poveljnika Dewet in Bayer sta se združila pri Blömfonteinu. Njuna vojska znaša 15.000 mož. Vseh Burov, ki so vstali zoper Angleže, pa štejejo 100.000.

Sklenila se je pogodba med burskim polkovnikom Maritzom in med vlado nemške jugozapadne Afrike. Nemčija se je zavezala, da bo v slučaju burske zmage pripoznala novo samostojno državo, sama bi se pa polastila nekaterih otokov. Ako bi Buri ne zmagali, bi lahko prišli na nemško ozemlje in bodo dobili nemško državljanstvo.

Mir.

Dopisujejo si kraljica Wilhelmina ter predsednika Švice in Zjedinjenih držav, kako bi se napravili posredovalni koraki za mir.

Napad na zrakoplovnico. Nekaj francoskih aeroplanov je priplulo nad Friedrichshafen, kjer se izdelujejo znani Zeppelinovi zrakoplovi. Francozi so vrgli na delavnico več bomb, pa delavnice ne zadeli, le v okolici so napravili nekoliko škode. En zrakoplovec je bil iz zraka izstreljen.

Protectorat Francoske. Francoska je imela v Turčiji nad katoličani protectorat in vsled tega posebne pravice. Sedaj je Turčija razglasila, da je protectorat Francoske ugasnil. Turčija utegne imenovati pri sv. stolici posebnega poslanika, ki bo skrbel za varstvo katoličanov na vzhodu.

Rusija in Vatikan. Dne 14. novembra je papež v slovesni avdijenci sprejel novega ruskega poslanika pri sv. stolici, Nelidova. Isti dan je Nelidova sprejel tudi papežev državni tajnik kardinal Gasparri.

Grof Tisza, ogrski ministrski predsednik, ki nastopa kot prvi monarhični državnik, se je po vesteh uradnega „Pester Lloyd“ izrazil, da so se izvenogrski Srbi in Rusini dali mnogo bolj zapeljati protidržavnim korakom, kakor oni, ki so popolnoma pod mažarsko komando, t. j. vtelesen ogrski nacionalni državni, da toraj moč države obstoji edinole v dualistični ustavi in vsled izkušenj iz sedanje vojske odpade za bodočnost ne samo dolžnost, temveč tudi sama razumna možnost vseh nadaljnjih poizkusov, da se monarhija ali njen sestavni del mažarska država kakorkoli drugače grupira (n. pr. dualizem izpremeni v narodnostni federalizem). Potem, ko si je ogledal po vojski obiskane kraje, se je Tisza podal preko Berolina k nemškemu cesarju v avdijenco, ker je po tradicijah svoje rodbine vedno delal na orožno bratstvo monarhije z Nemčijo. Ogrski listi ob tej priliki ponosno spominjajo na Bismarkov izrek, da se nahaja težišče monarhije v Budimpešti.

NOVIČAR.

Vojno posojilo. Kranjski deželni odbor je dovolil na račun od dežele oskrbovanih zakladov 3 milijone kron vojnega posojila. Odborniki so bili pri seji zbrani polnoštevilno; grof Barbo v uniformi ritmojstra in dr. Zajc kot asistenčni zdravnik v rezervi. Fotograf je napravil sliko zborujočih odbornikov.

Vojno posojilo. Sprejemajo se še dodatna naznanila za vojno posojilo.

Pohvala našega tretjega armadnega zbora. Poveljnik tretjega armadnega zbora general Colerus, ki je bil odlikovan od cesarja, je imenoval naš tretji armadni zbor junaški in železni zbor.

PODLISTEK.

Iz ptičjega življenja.

(Iz češčine priredil V. Hybásek.)

4. Slavec.

(Konec.)

Ubogal jo je; kakor po lestvici je skakal po vejah višje in višje in vselej je žvižgnil... šele gori na najvišji veji se je razvil v vriskajoči spev... Pel je pozdrav solncu, ki je bilo sicer še skrito, ki se je pa naglo bližalo... Pozdravljaj je z jutranjo pesmijo Boga svojega Stvarnika, mater naravo in svojo mlado ženko...

Pel je pozdrav pomladanskemu jutru, odpirajočim se cvetom, ugašajočim zvezdam...

Vse te veličastne slavospeve, te navdušene pesmi, je spodaj v grmovju skrit poslušal človek. Tudi njemu je srce poskakovalo veselja in pri vsakem novem tonu se je stresel veselja. „Imeniten, redek pevec — ta se je posrečil.“ Spominjal se je vseh bratov tega ptička, a priznati si je moral, da takih pesmi ni znal dosedaj nobeden. Cenil ga je. — „Moder desetak moram dobiti — njemu pa dam črva — le enega črva“ — in nestrpnost je gledal proti vzhodni strani. Vedel je iz skušnjaj, da obmolkne šele pri vzhodu solnca, in ni se motil.

Ko se je na obzoru pokazal krajček solnčne oble, umolknil je slavec in je skočil dol k svoji družici. Kot pravi aristokrat se ni hotel mešati

ni s petjem med druge ptiče... Bil je solist in zato ni maral peti v zboru...

Izza gorâ se je izkotalo solnce kakor ognjena krogla, ki razmetava svoje bliske čez celi kraj... Njegova svetloba je bežala nizko pri tleh kakor val vode in pred njo so padale dolge sence na rosno zemljo. V eni teh senc je sedel stari Čižman in s poželjivim očesom gledal pod vrbo — v travo, kamor je že tudi solnce vrglo nekaj svoje doslej še hladne svetlobe...

Tam je bila pripravljena miza... Na deščici, pokriti z zeleno travo, se je valjal klopčič belih, močnatih črvov. Kratka, mesnata njihova telesca so se vspenjala kvišku in zvijala; hladila jih je namreč rosa in rezala ostra, trda trava. Prej vajeni le gorke moke in teme so čutili sedaj skelečo svetlobo po vsem svojem prozornem telesu... Nad njimi so križem postavljene palčice kakor strešica, ki naj jih varuje...

V kroni vrbe se je zaznal nežni glas. Mlada žena je tam šepetala možu: „Lačna sem“ in v tem trenutku se je spustil slavec kot pušica dol na najnižjo vejo nad vodo in zagledal se je v zemljo — rodovitno, žitorodno, preživljajočo vse ljudi in ptiče, dobre in hudobne...

Tu je videl vse pripravljeno, — mizo bogato obloženo. Razveselil se je v srcu, ki ni poznalo zvijače, in brez premisleka je zletel k tlom. Predrl je skozi mrežo tankih šibic in iz kolobarja črvov je izbral najbolj belega, da ga ponese v šilastem kljunu hitro svoji mladi ženki...

Nategnil je mišice, da zamahne s krili in se dvigne... toda zaman. Kakor jarem na tilniku sužnja, tako je njemu za vratom ležala tanka palčica, ki mu ni dala zleteti, in na katero so se lepila peresa njegovih perutnic... Poskoči, — izpusti črva iz kljuna, da s silo odtrga in oprosti pilepljeno krilo — toda tu zadene ob drugo šibico in že je zvezan ko suzež.

Žalostno, obupno zavpije... Na najnižji veji je pokukala iz zelenega mladega listja njegova družica... Črni njeni očesci ste preplašeno gledali... Videla je svojega tovariša, kako napenja vse moči in zastoj tolče s krili... v tem trenutku je bila že pri njem. S trdim kljunčkom je stisnila šibico, da jo odstrani — naredi prosto pot; nekaj časa jo je vlekla semintja, jo dvigala na desno, na levo, jo sukala — toda ni ji bila kos. Ko jo je pa hotela izpustiti in odpreti kljunček, je kriknila bolečine, omahnila in sedla tudi sama na palčico, zamazano z lepom...

Kot ropar je prihitel sedaj iz svojega skrivališča stari Čižman. Oči so se mu svetile in težko je dihal... Skočil je z obema nogama in segel z obema rokama po slavji dvojici... Kakor v krempljih divje zveri — so se tresla ptičja telesca v umazanih rokah ptičarja... Previdno ju je oprostil, obrisal in potisnil drugega za drugim v kletko... S čustvom zmagovalca, pijanega zmage, si je prižgal pipo.

Solnce je že sijalo in drugi ptiči so — jokali.

Ogrski državni zbor se je sešel dne 25. novembra. Grof Tisza je predložil načrt zakona da naj se začasno poviša dohodninski davek v namene vojne preskrbe. Ta davek zadene one, ki imajo nad 20.000 K dohodkov. — Med poslanci jih je 70 na bojnem polju.

Hrvaška. Na občinska mesta, na katerih so sedeli zdaj zaprti Srbi, se nastavlja Hrvti. Upati je, da bodo sčasom postali Hrvatje gospodarji v svoji zemlji hrvaški.

Davorin Jenko umrl. Dne 25. novembra zvečer je umrl v Ljubljani Davorin Jenko, skladatelj naše narodne himne „Naprej zastava Slave“. Rojen je bil 10. novembra 1831 v Dvorjah pri Cerkljah. Živel je 32 let kot kapelnik gledališča v Belgradu, kjer je uglašil zelo veliko pesem, naših in srbskih. Vrlemu umetniku in očaku rodoljubja slava!

Č. g. Josip Plantarič, prej župnik na Dobrovi, je bil imenovan za dekana v Trebnjem.

Iz preiskovalnega zapora. V Gradcu sta bila brez obravnave izpuščena iz zapora gg. kapelan Vinko Razgoršek in vetrinjski župnik Janez Šnedic, ker se je njuna nedolžnost popolnoma izkazala.

G. Andrej Gaberšček v Gorici, ki je bil tožen, da je razžalil avstrijsko vojsko, je bil te dni oproščen, ker je s pričami dokazal, da je bila ovadba neutemeljena.

Č. g. župnik Anton Berce se je poravnal s cerkveno oblastjo in obžaluje v „Slovencu“ svoje zmote.

Padli so na bojnem polju: Dr. Josip Podobnik, poročnik v rezervi, uradnik pri kranjskem deželnem odboru, je utonil v Drini. — Poročnik Ivan Pavšič, c. kr. računski oficijal v Ljubljani, je padel na bojišču v Crkvici v Črni Gori. — Na severnem bojišču je padel nadporočnik Emil Fink, sin pisarniškega ravnatelja v Ljubljani.

Nadporočnik Janko Bedenk iz Kranja je pisal domov, da je bil v hudem boju močno ranjen in od Rusov vjet. Prepeljali so ga v neko bolnišnico v Moskvi. Ko se je pozdravil, so njega in več avstrijskih častnikov prepeljali v malo mesto Jalutorovsk v Tobolski guberniji v Aziji. Tu lahko hodijo on in drugi častniki, ki so že vsi ozdraveli, prosto okrog. Ostal je na bojnem polju častnik Počkar, ki je bil s kroglijami večkrat zadet v prsi.

Vjetniki v Rusiji: Ivan Košir iz Šiške, poročnik Ervin Lileg iz Ljubljane, nadporočnik Bogumil Mejovšek, kadet dr. Karel Marušič. Praporščaka: Franc Škof in Peter Thaler. Poročnik Tomaž Šorli. Kadet Marij, Stanik. Odvetniška kandidata dr. Ivan Režek in Alojzij Finžgar. Medicinac enoletni prostovoljec Pavel Zamida iz Ljubljane. Martin Sotler iz Vodmata. Anton Per iz Drtije pri Moravčah. Matej Deželak.

V Ljubnem je 20. novembra izbruhnil požar. Pogorelo je posestvo Jožefa Praprotnika in sosedu Pezdliču skedenj in hlev. Zažgala je zlobna roka.

S Trstenika. Na bojišču v Galiciji je padel Ušlakarjev Jurij iz Čadovelj. Pokojnik je bil pravi gorenjski korenjak, pa tih, miren mladenič, družbenik Marijin. Pošteni Ušlakarjevi družini naše iskreno sočutje. — Padel je tudi Stegnarjev iz Tenetiš.

Gorenjska kri. Franc Košir posestnik v Brezjah pri Mekinjah, ima pri vojaki pet sinov. — Alojzij Iskra od 17. pešpolka, doma iz Mekinj, je v toči krogejlj odnesel svojega ranjenega stotnika iz bojne črte na obvezovališče. — Posestnik Janez Skumavc z Dovjega ima šest sinov v vojski. — Vdova Volkar iz Zlatega polja ima tudi pet sinov na bojnem polju.

Na Dovjem so zadnji ponedeljek slovesno pokopali vojaka Janeza Petermana, ki je bil hudo ranjen pri Premišlu. Odrezali so mu nogo, a je vsled zastrupljenja krvi umrl. Župnik Aljaž mu je napravil lep nagrobni govor vpricho zbranega odličnega občinstva.

Umrli je dne 22. novembra v Repnjah pri Vodicač č. g. Jurij Dernovšek, zlatomašnik v pokoj, star 80 let. — Dne 25. novembra je pa umrl v Kamniku bivši kranjskogorski župnik Ljudevit Škufca. Naj počivata v miru blaga gospoda!

Fantje nimajo šole. V Ljubljani na deških ljudskih šolah ni pouka, ker se vsa šolska poslopja rabijo v vojaške namene.

Vodiška Johanca je dobila za sleparije, o katerih smo že poročali, 10 tednov strogega zapora.

„Novi pridigar. Za duhovnike je začel izdajati v Mariboru svoje pridige č. g. župnik Šegula. Kritika ne bo ugodna.

V Zagrebu se vedno pogosteje dogaja, da po cele dneve ni mogoče dobiti najpotrebnejših stvari, kakor soli, mleka, masti, mesa. Jajca se prodajajo kos po 10 do 14 vin.

Obmejna policija na Reki je uničila zasežene gramofonske plošče pesmi „Onam, onamo“ (črnogorska) in „Bože carja hrani“ (ruska himna), vendar pa lastnikov teh plošč ni kaznovala.

Vreme na bojiščih. Po vsi severni Evropi je zapadel sneg in je pritisnil precej hud mraz.

Dalmatinski dijaki bodo morali po vladini naredbi nositi posebne kape ves čas, ko bodo vpisani v srednjih šolah. V Galiciji so dijaki uniformirani že več let i. s. tako, da se pri vsakem dijaku pozna, v kateri razred hodi. Uniformo mora vsak nositi tudi v počitnicah.

Vlak z avstrijskimi vjetniki ponesrečil. Neki vjetnik, doma s Češkega, poroča, da je vlak, ki je vozil avstrijske vjetnike v Omsk na Ruskem, ponesrečil. V Safranovem je zadel ta vlak v vojaški vlak in šest voz je bilo razbitih. Od vjetnikov je bilo 16 mrtvih in 35 ranjenih. Mrtvi so bili pokopani z vojaškimi častmi.

Bog med vojaki. Tolažbe polne so vesti z raznih bojišč, ki pripovedujejo, da je zelo veliko število takih padlih vojakov, ki so umiraje držali v rokah molitvenik, rožni venec ali podobico z molitvami za umirajoče.

Preskrbimo vojake z vojaškimi molitveniki! Na poziv kardinala pl. Hartmanna, ki je dognal, da katoliškim vojakom na bojnem polju in v bolnišnicah primanjkuje verskega branja, in na prošnjo nekaterih katoliških častnikov, da naj se preskrbi vojake z verskimi tolažili v izdatnejši meri, je nemško društvo sv. Karola Boromeja poslalo vojakom že 180.000 vojaških molitvenikov. Poskrbimo, da ne bodo naši fantje in moške zmrzovali in umirali za domovino brez verske tolažbe in jih obdarimo z najprimernejšim molitvenikom, ki je letos izšel: „Slovenskim fantom za slovo in na pot v cesarsko službo“.

„Leonova družba“ bo izdala za leto 1915 tele publikacije: 1. List „Čas“ v 6. letnih zvezkih; 2. I. zvezek Škrabčevih izbranih spisov; 3. „Slovenski župani v preteklosti“, zgodovinsko delo dr. Grudna; 4. Roman „Lapalije“. — Prvi zvezek „Časa“ izide v Božiču. To bodo lepa dela. Brez odlašanja naj se pošlje „Leonovi družbi“ v Ljubljani 6 K letnine.

„Svetovna vojska“ Pod tem naslovom je začelo izhajati lepo delo v zvezkih v zalogi „Katoliške Bukvarne“ v Ljubljani. Delo je opremljeno z lepimi slikami in bo nudilo enoten in nepretrgan popis današnjih bojev, poleg tega bo pa podalo tudi mnogo izvornih črtic, slik in vojnih dogodkov, katerih niso prinesli časopisi. Uredništvo „Svetovne vojske“ ima namreč na razpolago že sedaj obilo dopisov in poročil po največ od slovenskih vojakov, ki so se udeležili bojev na južnem ali severnem bojišču. Delo bo vsled tega zelo zanimivo in bo vredno, da si je shрани vsaka hiša za spomin na dautšnje težke dni svetovnih dogodkov. S prav posebnim zanimanjem pa bodo po tej knjigi posegli naši vojaki, ko se vrnejo z bojišč. Primerjali bodo lahko, kako so boji popisani in kako so se res vršili. Časopisi se pogube, ta knjiga pa bo ostala v spomin nam in zanamcem, saj bo nudila kroniko slovenskega junaštva. Vsak posamezen zvezek, ki je dokaj obširen, velja 60 v, četrtletna naročnina (6 zvezkov) pa znaša samo tri krone, katere je treba poslati pri naročilu naprej.

Srbski generali. Vojskovodja Putnik je rodom Čeh. General Pavel Sturm-Jurišič (ime je posrbljeno, Sturm = juriš) pa izvira iz ponemčene slovenske rodbine. Njegov oče je bil svoj čas postajenačelnik v Karlovcu, njegov brat Jur pa je bil osebni tajnik dr. Luegerjev ter dunajski mestni zastopnik in državni poslanec.

Vojska in krajevna imena. Rusi svoje glavno mesto, ki so je prej nazivali Sankt Petersburg, imenujejo zdaj Petrograd, Schlüsselburg je postal Onezek, Oranienburg — Rambov, Rebal pa Kalvan. Nasprotno graški listi Bukovino imenujejo po novem Buchenland.

Razglas. Mestno županstvo v Kranju oddaja potom javne ponudbene obravnave v zakup mestne tehnicne, šotornino in tržnino za dobo treh let, t. j. za leto 1915, 1916 in 1917. Pismene ponudbe je vložiti pri podpisnem županstvu najkasneje do 3. decembra 1914, ob 12. uri dopoldan, z izrecno izjavo, da so ponudniku pogoji popolnoma znani, jih v vsem obsegu prizna, ter se jim brezpogojno ukloni. Ponudbi je priložiti 10% ni vadij, bodisi v hranilnih knjižicah ali v vrednostnih papirjih. Zakupni pogoji so na vpogled v občinski pisarni med uradnimi urami. — Mestno županstvo v Kranju, dne 24. novembra 1914.

SOBA

zračna, svifla (novo poslopje), na novo elegantno opremljena, posebni uhod, se odda gospodu s hrano all brez iste.

Kaj več iz prijaznosti uprava tega lista.

Vizitnice, kuverte, pisemske papirje, računske zaključke ter sploh vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje najličneje in ceno TISKARNA „TISK. DRUŠTVA“ V KRANJU

NOVEJŠE VESTI.

Cesarjeva 66 letnica. Prihodnjo sredo, dne 2. decembra, bo praznoval naš presvitli cesar 66 letnico svojega vladanja. Težki so bili časi, ko je cesar dne 2. decembra l. 1848. nastopil vladu, hudi so tudi sedanji časi. Posebna milost božja je podpirala cesarja dolgo vrsto let, da je mogel vse srečno prestati in voditi Avstrijo mimo raznih nevarnosti po poti slave in sreče. Zato so danes vsi narodi v edinstvi in ljubezni zbrani okoli njegovega prestola in, želeč mu še dolgega življenja, žrtvujejo svojo srčno kri za blagor domovine.

Dunaj, 26. novembra. Na Ruskem Poljskem in v Karpatih so še bitke. Naše čete so zavrnille Ruse, ki so prišli čez Dunajec.

Dunaj, 26. novembra. Na srbskem bojišču so naši vzeli močne postojanke pri Lazarevcu, vjeli 8 častnikov, 1200 mož, 3 tope, 3 strojne puške in 4 vozove streliva. — Na Ogrskem pri prelazu Uszok so naši Ruse zapodili nazaj.

Berlin, 26. novemb. Na Vzhodnem Pruskem je položaj neizpremenjen. V bojih pri Lodzu in Loviču so imeli Rusi velike izgube. Nemci so vjeli 40.000 Rusov, dobili 70 topov, 160 voz municije, 156 strojnih pušk, 30 topov pa napravili nerabnih. Odločitve še ni. Rusi so napravili nove napade z vzhoda in juga, pa so bili odbiti.

Budapešt, 26. novembra. Grof Tisza je poročal klubu stranke, kako izvrstno je bil sprejet v nemškem glavnem stanu. Nemci občudujejo junaštvo avstrijske vojske in imajo trdno upanje na zmago. Razmere na bojiščih so ugodne. Najdejeti se je, da bodo Rusi kmalu nehali hoditi v goste na Karpate. Prihodnji ponedeljek bo Tisza govoril v zbornici.

Lizbona, 26. novembra. Vsi časniki odobravajo misel, da naj Portugalska gre Angliji na pomoč.



Teodor Korn

pokrivalec streh, klepar ter vpeljevalec vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta 8

priporoča se p. n. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih del in pokrivanje streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škrliljem, z azbest-cementnim škrliljem „Eternit“, dalje z izbočeno in ploščnato opeko, lesnocementno in strešno lepenko. Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Popravila točno in ceno.

Proračuni brezplačno in poštnine prosto.

Podružnica v Trstu, Via Miramare št 71,

ki jo vodi poslovodja g. Franjo Jenko.



Izvrstno OGLJE

dobijo kovači, ključavničarji, kleparji in tudi perice

pri

Francu Kuraltu, Kranj.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in Fr. Holzhaecker, konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne na razpolago.

Dr. Globočnik ni k vojakom poklican in zdravi nadalje. 16 52—34

Pariz pred in med obleganjem.

(Dalje.)

Med tem se je tudi to pozabilo; ravnotako tudi skrb za utrdbe, kateri so se prvi dan vsi posvetili. Mi smo se kar hitro prepričali, da Pariz ne more pasti, češ da je dobro preskrbljen, pa se nismo bali niti pruskega naskoka, ker smo ponosno zrlji na našo narodno gardo, ki je tako junaško korakala po naših ulicah.

Nikoli še niso vsi časopisi tako enako pisali, kakor tiste dni. Zdi se, da niso imeli takrat druge naloge, kakor da nas zapeljujejo in se nam hlinijo. Nikakor več se niso sicer dali prikriti naši porazi, ali to ni motilo časopisja, da jih ne bi opisovalo enako zmagonosne, da, celo poraz pri Wörtu je bil opisan samo kot zmagonosna nesreča. Naše čete so bežeč zmagovale in mi smo jih zaradi tega še na vso moč proslavljali. Nekega dne je prišel znani feljtonist About in je pripovedoval, da je Mac Mahon potolčen in kako so Zuavi bežali; toda konec te novice se je tako izteklo, da je za vedno izgubil pogum, Francozom praviti resnico. Mi nismo mogli verovati v resnični poraz naših čet, že zaradi tega ne, ker smo nemške vojake nazivali z zasmehujočim nazivom „pandurov“, katerim nismo pripisovali nikakih sposobnosti. Kaj je bila sploh takrat nam cela Nemčija?

Čez nekaj dni je bilo zopet vse mirno v Parizu, in tedaj je nastopila tudi nova vlada, kateri je bil na čelu grof Palikao. On je vedel, kako je treba delati z nami, in je nehal izdajati poročila o vojski; samo vsaki dan, kadar je proti večeru zapustil ministrstvo, je rekel tistemu, ki ga je prvega zagledal: „Če bi vedel Pariz to, kar jaz vem, bi se še danes ves razsvetlil“. Umevno, da ni prišlo do razsvetljave, toda prsi, ki ga je pri tem minister položil na svoja usta, je zadostoval, da se je ta vest razširila po celem mestu in da so vsi še dolgo razlagali, kaj vse to pomeni. Toda časniki niso bili tako molčeči, kakor minister, in Pariz je vsak dan čital v časnikih najbolj neverjetne stvari in tudi vsaki besedi verjel. Mi se nismo mogli utruditi od teh silnih izmišljotin, ker je v naši naravi, da se damo varati vsakomur, kdor nas hoče potegniti.

Med tem je prišel odločilni moment. O naših armadah so prihajale najčudovitejše vesti in že se je pollašalo tudi množice prepričanje, da vse to ni mogoče. Mi smo že do tedaj pobili v našem časopisju nekaj stotisoč nemških vojakov in naša armada je bila po vesteh naših časnikov skoro večja, kakor je Francija sploh imela prebivalcev. Dalje že ni šlo več in takrat se je nenadoma za dva dni nekaj prekinilo v onem velikem aparatu, ki je izdeloval vse te novice, mi vsi pa smo čutili, da se je nekaj zgodilo. Prihajale so vesti, da se pri Sedanu bije velika bitka, toda ne vemo več niti mi sami, kako je bilo, da je vsakdo že dva dni tako negotovo povpraševal po novicah. Nekaj smo slutili. Nihče ni vedel, kako se bitka razvija in kako se ima končati. Ona se vrši, so vsi govorili.

Prišel sem zvečer v uredništvo „Gauloisa“, kjer so mi pokazali eno številko skrivaj donesnega bruseljskega časopisa, v katerem je bilo vse. Poraz pri Sedanu je star že skoro dva dni, a Pariz še ne ve zanj. Rodila se je misel, da se izda takoj posebna številka časnika, a nismo si upali, ker bi razjarjena množica prav gotovo napadla še sam naš časopis. Med tem pa se je novica sama razširila po mestu, in v oni noči ni bilo v celem Parizu človeka, ki bi bil zaspal. Okoli polnoči je bil sklican državni zbor, ki pa takrat ni mogel doumeti svoje dolžnosti, pa je odgodil vse ukrepe na drugi dan, mesto da bi bil dal Franciji sposobno vlado.

Drugi dan je bila nedelja, 4. septembra. Republika je bila gotova. Kdor je v tistih dneh živel v Parizu, bo težko kdaj pozabil na vse to. Zlasti na tisto noč, v kateri je bilo porušeno cesarstvo, potem ko je komaj mesec dni prej bilo ponovno potrjeno z osemstisoč glasovi. Tista noč je bila nemirna in strašna in mnogo ljudi v nji ni moglo spati, ker je vsem stala pred očmi grozna resnica o obleganju Pariza, ki se nam je približevalo hitrih korakov. (Dalje prih.)

Darila povodom vojne za podružnico deželnega pomožnega društva „Rdeči križ“ v Kranju.

Nabiralna pola župnije Šmartno pri Kranju: Dekliška Marijina družba, Šmartno, 7 K 60 v, Bajželj Meta, Stražišče, 2 K, Marija Šarec, Šmartno, 4 K, Martin Dimnik, Šmartno, 10 K, M. Bajželj, Stražišče, 8 K 17 v, Neimenovana, Stražišče, 40 v, M. Porenta, Šmartno, 1 K 20 v, Skupaj 31 K 57 v. — Marija Sušnik, Gorenja sava, 2 K, Martin Porenta, Spodnje Bitnje, 4 K 20 v, N. N. 2 K, Kodran Marija, Stražišče, 2 K, A. Šarec, Stražišče, 20 K, Fr. Porenta, Stražišče, 2 K, Jožef Križnar, Stražišče, 10 K. — Skupaj 42 K 10 v. — Stražišče: Milka Matajč 2 K, Česen 1 K, Leben 1 K, Schiffrer 1 K, Tepina 1 K 40 v, Berčič 80 v, Berčič 80 v, Rozman 1 K 30 v, Hafnar 30 v, Hafnar 1 K, Kunstl 1 K, Trilar 10 v, Česen 1 K 60 v, Pintar 60 v, Neimenovana 30 v, Fabjan 20 v, Ambrož 20 v, Kodran 7 K, Ješe 1 K, Jugovic 80 v, Kavčič 40 v, Križnar 1 K, Bitnc 30 v, Potočnik 20 v, Šiflar 1 K, Stare 50 v, Gorjanc 2 K, Knific 2 K, Benedik 30 v, Trilar 2 K, Vilfan 1 K, Žibert 20 v, Križnar 2 K 60 v, Rozman

5 K, Hafnar 2 K, Rozman 20 v, Rojina 1 K, Tiringar 2.20 K, Silar 40 v, Tepina 50 v, Benedik 1 K 20 v, Vrhovec 1 K, Rozman 2 50 v, Hafnar 1 K, Vranič 40 v, Neimenovan 10 v, Trilar 1 K 40 v, Berčič 1 K, Ambrož 20 v, Križnar 4 K, Knific 10 K, Rozman 1 K 30 v, Bajželj 3 K, Volčič 1 K, Rozman 3 K, Križnar 5 K, Brtoncel 40 v, Beton 40 v, Golob 50 v, Dolenz 2 K, Bašar 3 K, Bajželj 1 K 10 v, Kristan 5 K 20 v, Hafnar 1 K, Šilar 1 K, Bitenc 1 K, Terezija Lenček, Šmartno, 1 K, Benedik, Šmarjetna gora, 2 K, Bernik, Šmarjetna gora, 1 K, Stražišče: Valentin Bajželj 20 v, Urša Česen 10 v, Meta Berčič 30 v, Antonija Gros 40 v, Ivana Šilar 20 v, Jakob Česen 20 v, Ivana Šilar 20 v, Ana Česen 20 v, Franciška Česen 10 v, Pavla Šilar 10 v, Matevž Bajželj 50 v, Franc Tepina 10 v, Slavko Česen 10 v, Janez Bajželj 20 v, Janez Česen 20 v, Ivana Benedik 1 K, Franc Benedik 40 v, Franciška Bajželj 40 v, Matevž Benedik 40 v, Jera Benedik 2 K, Jera Oman 60 v, Ana Dolenc 40 v, Silvan Česen 40 v, Jožef Gros 20 v, Janez Tepina 10 v, Marija Bajželj 20 v, Reza Bajželj 20 v, Franca Gros 1 K, Antonija Benedik 60 v, Marija Gorjanc 1 K, Šmarjetna gora: Ivana Lisičnik 30 v, Mina Rakovec 60 v, Urša Pogačnik 20 v, Marija Tiringar 1 K, Barbara Eržen 40 v, Franca Leben 40 v, Franca Benedik 40 v, Stražišče: Franciška Zontar 30 v, Meta Hafner 50 v, Mici Iztrate 70 v, Ivana Kavčič 50 v, Ivana Česen 40 v, Marija Alič 20 v, Ivana Benedik 50 v, Benedik 2 K, Lužan 1 K, Dolanske 40 v, Rehberger 24 v, Fabjan 40 v, Lebar 20 v, Oman 40 v, Lebar 20 v, Likuzar 20 v, Oman 20 v, Gros 30 v, Bajželj 20 v, Lebar 10 v, Bajželj 20 v, Bajželj 10 v, Sajovic 60 v, Kovačič 1 K, Gorenja Sava: Ivana Hafner 3 K, Ignacij Krt 2 K, Ratija Ješe 1 K, Terezija Jamnik 1 K, Ter. Jamnik 1 K, Pavla Jamnik 1 K, Marija Vrhunc 50 v, Franč. Janša 1 K, Ana Kopic 1 K 20 v, Johana Škrabl 60 v, Johana Pravst 3 K, Jakob Gorjanc 10 v, Johana Žihel 1 K, S. Bitenc 1 K, I. Benedik 1 K, I. Ješe 1 K, A. Berčič 1 K, Katarina Kern 1 K, Jože Sekne 20 v, Mici Krt 1 K, Poljšak 50 v, Katarina Zurner 1 K, Kodrič 20 v, Neimenovan 20 v, Neimenovan 40 v, Neimenovana 40 v.

Umetni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo

amerikanski umetni zobje

posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi

plombirajo zobje

vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju

O. Seydl, Ljubljana.

Stritarjeva ulica št. 7.

Kranjska deželna



banka v Ljubljani

Deželni dvorec.

Vhod Gosposka ulica.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po **4 in pol odstotka**, vloge v tekočem računu od dneva vloge do dneva dviga. Zalaga vadije in kavcije za podjetnike in obrtnike. Daje posojila proti vknjižbi in na amortizacijo. — Priporoča v nakup svoje pupilarno-varne

4 1/2 %

zastavne liste in komunalne zadolžnice, kosi po 100, 200, 1000, 2000 in 10.000 kron. — Za vse posle Kranjske deželne banke in za njene vrednostne papirje jamči dežela Kranjska.

Samo K 6.50

boljše K 8.50 in 10.50

stane v

Prvi gorenjski razpošiljalni

Ivan Savnik, Kranj

4 1/2 M za eno fino zimsko žensko obleko, v poljubni barvi.

...

Čevlji moderni in trpežni finejši kot povsod drugod.

...

Zimsko triko perilo

za vojake od najcenejše vrste po zelo ugodni ceni. do najfinejše

6 52-47

...

Pelerine moške,

doma izdelane, samo še nekaj časa

K 7.50, 8.50, 9.50.